

165

ZARZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 19 czerwca 1967 r.

w sprawie otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych.

Na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 9 ustawy z dnia 14 kwietnia 1967 r. o godzinach otwarcia placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i zakładów usługowych dla ludności oraz o rozkładzie czasu pracy pracowników w nich zatrudnionych (Dz. U. Nr 13, poz. 56) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne w sprawie dni i godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych oraz normatywy czasu na czynności po-

przedzające otwarcie i następujące po zamknięciu tych placówek i zakładów, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2. Wytyczne określone w § 1 nie mają zastosowania do placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych, położonych na terenach koszar i innych obiektów zamkniętych, należących do jednostek podległych Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 20 lipca 1967 r.

Minister Handlu Wewnętrznego: *E. Sznajder*

Załącznik do zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 19 czerwca 1967 r. (poz. 165).

WYTYCZNE W SPRAWIE DNI I GODZIN OTWIERANIA I ZAMYKANIA PLACÓWEK HANDLU DETALICZNEGO I ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH ORAZ W SPRAWIE NORMATYWÓW CZASU NA CZYNNOŚCI POPRZEDZAJĄCE OTWARCIE I NASTĘPUJĄCE PO ZAMKNIĘCIU TYCH PLACÓWEK I ZAKŁADÓW**Godziny otwarcia.**

1. Godziny otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych należy ustalać zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 kwietnia 1967 r.

o godzinach otwarcia placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i zakładów usługowych dla ludności oraz o rozkładzie czasu pracy pracowników w nich zatrudnionych (Dz. U. Nr 13, poz. 56) oraz niniejszymi wytycznymi.

2. Godziny otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych zaspokajających lokalne potrzeby ludności ustalają prezydium gromadzkich, miejskich, dzielnicowych rad narodowych oraz rad narodowych osiedli po wysłuchaniu opinii mieszkańców wsi, pracowników państwowych gospodarstw rolnych, komitetów blokowych (domowych), a tam, gdzie istnieją — komitetów osiedlowych. Przy ustalaniu godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych należy brać pod uwagę wydane w celu koordynacji w tym zakresie wytyczne prezydium rad narodowych wyższego stopnia.

3. Przez placówki handlu detalicznego zaspokajające lokalne potrzeby ludności rozumie się sklepy sprzedające artykuły spożywcze, nabiałowo-piekarskie, owocowo-warzywnicze, mięsno-wędliniarskie, mydlarsko-farbiarskie, galanterijno-pasmanteryjne, niektóre podstawowe artykuły papiernicze i gospodarstwa domowego, placówki handlu drobno-detalicznego oraz na terenach gromad i osiedli sklepy spożywczo-przemysłowe, sklepy z towarami przemysłowymi, punkty i stoiska sprzedaży pomocniczej, składy z towarami masowymi, składy opałowe, składnice materiałów budowlanych.

4. Przez zakłady gastronomiczne zaspokajające lokalne potrzeby ludności rozumie się restauracje i kawiarnie II i III kategorii, jadalnie, bary mleczne, a na terenach gromad również pozostałe bary i bufety.

5. Godziny otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych innych niż wymienione w ust. 2 ustala w porozumieniu z wojewódzką komisją związków zawodowych:

- a) dla gromad i osiedli — prezydium powiatowej rady narodowej,
- b) dla miast, nie wyłączając miast administracyjnie podzielonych na dzielnice — prezydium miejskiej rady narodowej.

6. Godziny otwierania i zamykania placówek, o których mowa w ust. 2 i 5, ustala się po zasięgnięciu opinii właściwych przedsiębiorstw (organizacji spółdzielczych).

7. Przy ustalaniu godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych należy brać pod uwagę:

- a) potrzeby ludności (miejscowej i napływowej) oraz miejscowe warunki,
- b) możliwości organizacyjne jednostek handlowych,
- c) układ branżowy sieci handlowej oraz jej rozmieszczenie.

8. Na podstawie oceny danych, o których mowa w ust. 7, innego uregulowania godzin otwierania i zamykania placówek wymaga sieć detaliczna i sieć zakładów gastronomicznych na terenach wielkomiejskich, w dużych ośrodkach przemysłowych, innego na terenach wiejskich, w małych osiedlach i miastach, miejscowościach turystyczno-wypoczynkowych i uzdrowiskach oraz w miejscowościach na szlakach turystycznych.

9. Przy ustalaniu godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego należy brać pod uwagę przyzwyczajenia miejscowej ludności oraz potrzeby stosowania przerwy w sprzedaży w ciągu dnia, np. przerwy obiadowe, a ponadto w sklepach z jednoosobową obsługą — przerwy na przyjęcie towaru. W sklepach przemysłowych o obsłudze jednoosobowej można stosować w określonych harmonogramem dniach przerwy w sprzedaży lub skrócenie czasu otwarcia sklepu, jeżeli ze względu na rodzaj sprzedawanych towarów zachodzi konieczna potrzeba dokonania przez kierownika sklepu wyboru i zakupu towaru w hurtowni. W punktach sprzedaży pomocniczej nie objętych bezpośrednimi dostawami, które dowożą towar własnymi środkami transportu,

można wprowadzić przerwy w sprzedaży lub skrócenie czasu otwarcia w dniach określonych harmonogramem. W gromadach można wprowadzić więcej niż jedną przerwę w sprzedaży w ciągu dnia, jak też zróżnicować godziny otwierania i zamykania placówek w zależności od pory roku. Stosowanie w gromadach i osiedlach więcej niż dwóch przerw jest możliwe tylko w wyjątkowych wypadkach. W gromadach, osiedlach i małych miastach godziny otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego powinny być dostosowane do napływu ludności z okolic w dni targów, a w pobliżu dużych miast — do napływu ludności na wypoczynek świąteczny i niedzielny. W dużych ośrodkach przemysłowych godziny otwierania i zamykania placówek należy dostosować do godzin pracy większości ludności.

10. Godziny otwierania i zamykania placówek mogą być zróżnicowane również w zależności od rodzaju sprzedawanych w sklepach artykułów (towarów). Artykuły spożywcze powinny być sprzedawane cały dzień, zarówno w godzinach rannych, jak też popołudniowych, z nasileniem liczby czynnych punktów sprzedaży rano i po południu. Artykuły przemysłowe powinny być sprzedawane również cały dzień, z nasileniem liczby czynnych punktów sprzedaży w godzinach popołudniowych.

11. Przy ustalaniu godzin otwierania i zamykania placówek należy kierować się potrzebą utrzymania ciągłości zaopatrzenia rynku. Godziny otwarcia placówek handlu detalicznego tych samych branż powinny się uzupełniać w taki sposób, aby czynne punkty sprzedaży detalicznej z artykułami podstawowego zaopatrzenia rozmieszczone były równomiernie.

12. Jeżeli miejscowe warunki tego wymagają, np. w dużych miastach, należy otwierać tzw. „dyżurne” sklepy ogólnospożywcze oraz zakłady gastronomiczne, czynne w późnych godzinach wieczornych i nocnych. Wyznaczanie sklepów i zakładów dyżurnych odbywa się według zasad określonych w ust. 5.

13. Godziny otwierania i zamykania zakładów gastronomicznych powinny być zróżnicowane w zależności od rodzaju, kategorii zakładu, lokalizacji i sezonu. Godziny otwierania i zamykania zakładów gastronomicznych położonych w pobliżu kin, teatrów, dworców (stacji kolejowych) należy dostosować do zakończenia programów w kinach i teatrach, potrzeb komunikacyjnych itp. Zakłady w obrębie stacji kolejowych i autobusowych zamieszkiwanych oraz przystanków kolejowych wymagają dostosowania godzin otwierania i zamykania placówek do ruchu pociągów pasażerskich i autobusów. Wagony restauracyjne oraz bufety wagonowe powinny być czynne przez czas ruchu pociągu, pomniejszony o czas niezbędny do inkasowania należności i rozliczeń przed stacją docelową.

14. Godziny otwarcia i zamknięcia zakładów gastronomicznych powinny zapewnić konsumentom możliwość korzystania z poszczególnych rodzajów usług gastronomicznych. W tym celu właściwe do ustalania godzin handlu prezydium rad narodowych, po zasięgnięciu opinii przedsiębiorstw (zarządów spółdzielni) prowadzących zakłady gastronomiczne, powinny:

- 1) w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych zakładów gastronomicznych oraz przy uwzględnieniu rodzaju i ilości tych zakładów ustalić różne godziny otwarcia i zamknięcia poszczególnych zakładów, gdyż nie wszystkie ich rodzaje powinny być czynne od wczesnych godzin rannych; należy przy tym mieć na uwadze, że przyhotelowe zakłady gastronomiczne, jeżeli nie w całości, to przynajmniej częściowo (1 sala), powinny być czynne od wczesnych godzin rannych do godzin wieczornych;
- 2) uwzględniać wnioski dotyczące zamykania bądź zmniejszenia obsługi w określonych dniach miesiąca poszcze-

gólnych zakładów w celu wykorzystania przez pracowników tych zakładów dni wolnych od pracy za czas pracy w niedziele.

Handel w niedziele i dni świąteczne.

15. W niedziele i dni świąteczne z wyjątkiem dni określonych w ust. 19 powinny być czynne zakłady gastronomiczne — do 16 godzin, kwaciarnie — do 8 godzin, placówki sprzedaży drobnodetalicznej, zwłaszcza sprzedające prasę, papierosy, napoje chłodzące, lody, owoce i warzywa — do 16 godzin dziennie; wyznaczone stacje benzynowe — bez ograniczeń.

16. W niedziele i dni świąteczne powinny być czynne — w miarę potrzeby — wyznaczone przez prezydium powiatowych (miejskich) rad narodowych:

- 1) sklepy sprzedające nabiał, pieczywo, towary owocowo-warzywne oraz niektóre inne towary spożywcze — nie dłużej niż przez 3 godziny,
- 2) sklepy z towarami winno-cukierniczymi oraz wyrobami pamiątkarskimi — nie dłużej niż przez 8 godzin,
- 3) dyżurne sklepy typu „Delikatesy” — nie dłużej niż przez 8 godzin.

17. W niedziele, w które stosownie do art. 3 ust. 4 powołanej w ust. 1 ustawy mogą być czynne wszystkie placówki handlu detalicznego i zakłady usługowe, należy ustalać godziny otwarcia tych placówek i zakładów stosownie do potrzeb ludności, nie dłużej jednak niż w dni powszednie.

18. Liczbę wyznaczonych placówek handlu detalicznego, które mają być czynne w niedziele i dni świąteczne, należy uzależnić od rzeczywistych potrzeb dokonywania przez ludność zakupów w tych dniach. Przy wyznaczaniu tych placówek należy również rozważyć możliwość udzielenia dnia wolnego pracownikom zatrudnionym w niedziele. Przez dzień wolny należy rozumieć pełne 24 godziny odpoczynku od godziny 6 rano jednego dnia do godziny 6 rano dnia następnego.

19. W dniach 1 stycznia, Świąt Wielkiej Nocy, 1 Maja, 22 Lipca, 25 i 26 grudnia placówki handlu detalicznego są nieczynne, z tym że placówki sprzedaży drobnodetalicznej, sprzedające prasę, papierosy i napoje chłodzące, są nieczynne tylko w pierwszym dniu Świąt Wielkiej Nocy i w dniu 25 grudnia. Prezydium właściwych rad narodowych powinny wyznaczyć niezbędną ilość sklepów sprzedających mleko, czynnych w godzinach rannych nie dłużej niż przez 3 godziny, oraz dyżurnych zakładów gastronomicznych. W dniach 1 Maja i 22 Lipca należy uruchomić na trasach pochodów i w miejscach zbiórek oraz zabaw publicznych odpowiednią ilość punktów sprzedaży (ruchomych i stałych) z artykułami

żywnościowymi, zwyczajowo sprzedawanymi w tych dniach, oraz z napojami chłodzącymi.

Czynności przygotowawcze do sprzedaży.

20. Łączny czas na czynności poprzedzające otwarcie (przygotowanie do sprzedaży, rozpalenie w piecu itp.) i następujące po zamknięciu (uprzątnięcie towaru i pomieszczenia, odniesienie pieniędzy do banku itp.) placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych o obsłudze jednoosobowej ustala się na 30 minut; w związku z tym czas sprzedaży skrócony zostanie do 7 $\frac{1}{2}$ godziny dziennie.

21. Normatyw czasu pracy przeznaczonego na czynności poprzedzające otwarcie i następujące po zamknięciu placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych o obsłudze dwuosobowej lub większej, nie wyłączając miejscowości turystyczno-wypoczynkowych, na szlakach turystycznych oraz uzdrowisk, ustalają przedsiębiorstwa po wysłuchaniu opinii rady zakładowej związku zawodowego.

22. W sklepach o obsłudze większej niż jednoosobowa czynności poprzedzające otwarcie i następujące po zamknięciu placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych powinny być rozdzielone między zatrudnionych pracowników w ten sposób, aby były wykonywane w ramach obowiązujących norm czasu pracy. W tym celu dyrektorzy przedsiębiorstw (zarządy spółdzielni) ustalą zasady sporządzenia dziennych harmonogramów pracy, określających czas wykonywania tych czynności przez poszczególnych pracowników.

23. Przy ustalaniu czasu wykonywania czynności poprzedzających otwarcie i następujących po zamknięciu placówek handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych należy brać pod uwagę m. in. rodzaj i charakter placówki (zakładu), liczbę zatrudnionych pracowników, czy zatrudnia się personel pomocniczy (sprzątaczkę, pracowników fizycznych, dekoratorów itp.), formę organizacji sprzedaży (obsługi konsumentów) oraz potrzeby zabezpieczenia mienia społecznego i sposób odprowadzania gotówki.

Przepisy końcowe.

24. Godziny handlu oraz przerwy w sprzedaży (ust. 9) powinny być podane do wiadomości konsumentom na wywieszkach umieszczonych na zewnątrz każdej placówki handlowej czy usługowej, w miejscu widocznym, na drzwiach wejściowych do sklepu lub zakładu (na kiosku). Zmiany w godzinach handlu i przerwach w sprzedaży w placówkach handlu detalicznego i zakładach gastronomicznych powinny być poprzedzone informacją dla konsumentów w sposób przyjęty w danej miejscowości.